

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE. FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Egyház és szocializmus.

Sokat és szívesen foglalkoztam e problémával, mégis aggodalommal fogok e cikk írásához. A kérdés ugyanis szinte roskasztóan bonyolult, egy cikk kerete pedig túlságosan szűk. Erről a tételtől tulajdonképpen csak könyveket lehetne és kellene írni.

Egyház és szocializmus két nemzetközi nagyhatalom. Ez utóbbit tehát semmiesetre sem lehet a szegény ember ügyének minősíteni s azt gondolni, hogy az az általános emberszeretet gyakorlásával elintézhető.

A következő fejtegetéseknél legyen szabad arra számítanom, hogy ma már a közgondolkodás elég higgadt ahhoz, hogy e kérdéstről *sine ira et studio* nyugodtan beszélgethünk. — Elvégre az érdekes, izgató vagy éppen — sajnos — nyugtalanító dolgoknak olyan tömegével állunk szemben, amelyek előtt ideig-óráig behunyhatjuk ugyan szemünket, ez azonban a tényeken mitsem változtat!

Amint az egyháznak megvan a maga Bibliája, melynek bélyegét sokféleségében is magán hordja, — a különböző színű és árnyalatú, egymással sokszor ellentétben álló szocialista mozgalmaknak is egy közös hitvallása van: a marxizmus. Az egyház világnézetének bölcséleti alapja tehát *túlnyomóan* az etikai idealizmus, a szocializmusénak *túlnyomóan* a történelmi materializmus. Természetesen a szigorú elhatárolás az emberi élet viszonyai között lehetetlen.

Az egyház és a szocializmus, mint két ellentétes világnézet hordozója: szemben áll egymással. Következésképpen mind a kettőt egyszerre követni lehetetlen. Szocialistára nézve tehát az egyháztagság elsősorban nem *jogi*, hanem *lelki* kérdés: hogyan tudja az ellentéteket áthidalni? Ámde nincs az a szocialista, aki 100%-ig kövesse a szocializmus tanait, hiszen akkor nem is lenne ennek annyi árnyalata. Éppen azért az egyháztagság és presbiterség jogát nem szabad — nézetem szerint — egyik, vagy másik politikai párttagságtól füg-

gővé tenni, ha az illető egyébként betölti a hű és buzgó egyháztag törvényes követelményeit.

Természetesen — a tények ismerete mellett — amilyen könnyelműen kezeltük a múltban a presbiterválasztás kérdését, éppen annyira felfokozott gondossággal kell eljárunk a jövőben, hogy vallástalan, templomkerülő, ellenséges indulatú ember ne vezérkedjék és ne destruáljon az egyházban. Ámde az egyházat nem is az a veszedelem fenyegeti, hogy a nyers materializmus vallói tömegestől lépnek be, hanem az, hogy tömegestől lépnek ki. Az egyház kárára működő egyháztagokkal és presbiterekkel szemben pedig feltétlenül gyakorolni is kell az egyház kirekesztő hatalmát.

Összegezve a fentieket: egyháztagság és szociáldemokrata párttagság *ideálter*, a dolgok logikai kényszerénél fogva, kizárják egymást s ezt a konzekvenciát a I. és III. Internacionale le is vonta a maga merevségében. *Realiter* azonban nem zárják ki az egyénre nézve éppen azoknál a következetlenségeknél és belső ellentmondásoknál fogva, amelyek a szocialista rendszerekben fellelhetők.

Ha most már azt kérdezem: levonja-e az egyház ugyanazt a merev konzekvenciát is, mint az I. és III. I., jogilag és tételes törvényei által, erre azt felelem, hogy *ma még nem*, hanem maradjon meg az esetenkénti, bár szigorú, de igazságos elbírálásnál. Nagyon megfontolandó kérdés ugyanis, hogy az egyik felől szédítő mélységeig megásott szakadékot segítünk-e, siessünk-e ázni a másik felől, mielőtt nagyon nagy s halálosan komoly erőfeszítést nem teszünk egy bizonyos „aranyhíd” építésére.

Ez pedig nem más, mint az egyháznak már Kálvin által pontosan megállapított IV. feladata, a *diakónia*, mint szociális program megvalósítása minden irányban és minden vonatkozásban. Tagadhatatlan, hogy e tekintetben alig helyrehozható mulasztás terheli a keresztyén egyházakat. Pedig az egyház életét és vezető szerepét csak szociális szolgálata által biztosíthatja.

Másrészt meg vagyok győződve, hogy a mai vulkánikus idők, az orosz belsevizmus tapasztalatai a már Bernstein, David, Jaurès stb. által képviselt revizionizmusnak hatalmas lökést fognak adni. A Ravasz nagyszerű megállapítása szerint az evangéliumnak egész igazságai, de félemberei, a szociálizmusnak egész emberei, de féligazságai vannak. Nos hát, a szociálizmusnak ezeket a féligazságokat kell revízió alá vennie, ugyanakkor az egyháznak egész emberekről gondoskodnia szociális programjához.

Amikor a szociálizmus a tőke és munka viszonyát szabályozni, a munka jutalmát biztosítani, a munkás életszínvonalát emelni akarta, az evangélium szellemében járt el s törekvése egybeesik az egyházzal. Súlyos teherterítelt vett azonban magára, egyoldalúságokkal és tévedésekkel akkor, amidőn az élet minden viszonyára kiterjedő, tudományosan és bölcselileg is megalapozni kívánt elméletet állított fel. Revízió alá kell tehát vennie azt az alapvető tanítását, hogy az emberiség vallási, erkölcsi és szellemi élete a gazdasági élet függvénye, revízió alá az államról, egyházzal, családról, tulajdonról vallott felfogását s tudomásul vennie az emberi természet gyarlóságait, egyéni és lelki különbözőségeit s akkor — talán évezredekre nyúló tévedések után — a szociálizmus az egyházban nem ellenségét, hanem a társadalmi jólét egyik legerősebb oszlopát ismeri fel s becsüli meg.

Végül még csak annyit, hogy öntudatos

egyháztagra nézve sem kérdés az, hogy lehet-e szoc. párttag? Aki egyszer a keresztyén Anyaszentegyház tagjának érzi és vallja magát, az azt is tudja, hogy ő is kötött marsrutával indul az élet harcába: *a Krisztus evangéliumával*. Ő a leghatalmasabb párt tagja, mert előtte utána végelethetetlen tábor, az Istenország eljövételében reménykedő s annak örvendező, azért munkálkodó boldog lelkek serege.

Demecser.

Kiss Lajos.

HÍRADÁS

A Kálvineum igazgatótanácsának ülése.

A folyó hó 7-én a tagok nagy érdeklődése mellett tartott igazgatótanácsai ülés tárgyalta a múlt iskolai évi jelentéseket s előkészítette a jövő év ügyeit. Az elnöki előterjesztésből örömmel vette tudomásul, hogy a Leánykálvineum tornaterme felé a tanítónőképzőintézet céljaira 41,000 P költséggel emelet építettett, hogy az intézetek működése zavartalanul s eredményesen folyt le, hogy az összes számadások hiány nélkül zárultak, amiben nagy része volt a vallás-és közokt. Miniszter 7000, a népjóléti Miniszter 5000 P rendkívüli segélyének, a bélyegakcióból éa a református jelvényből befolyt 7396 P jövedelemnek, sőt az alapítványi pénztár csaknem 5000 P-vel gyarapodott. Nagy megnyugvásul szolgált, hogy a jövő év összes költség-

TÁRCA

Adalék az abszolutizmus korabeli magyar protestáns küzdelmekhez és egyben a szegedi református egyház történetéhez.

(Révész Imre levele Varga Pál szegedi lelkipásztorhoz.)¹

Debrecen, 1859. Január 13.

Kedves Barátom!

Örömmel és köszönettel vettem tegnap kelt kedves leveledet, s válaszolok is arra rögtön kész szívvvel hogy ha lehet, nézeteimnek vagyis közleményeimnek hasznát vehessed.

A térítvényekre nézve legujabb királyi

¹ Néhai Varga Pál, az ötvenes években alakult szegedi református egyház első, nagydídemű lelkipásztora — hasonló nevű egyházkerületi és kollégiumi számvevőnknek édesatyja és Sulyok István püspök apósa — diákkorától egyik legbizalmasabb barátja volt Révész Imrének, a félszázaddal ezelőtt elköltözött nagyemlékű debreceni lelkipásztornak. Levelezésük, amelynek legnagyobb részét már az egyházkerületi levéltár őrzi, megbecsülhetetlen adalékokat szolgál-

rendelet az, mely 1821. Nov. 27. 29,728 szám alatt kelt, s melynek tartalma az, hogy a katolikus lelkészek esketés megtagadásai fenyegetéssel ki ne csikarják a térítvényt, s csak becsületes tanuk jelenlétében fogadják azt el, ha önként adatik. Az 1808. Dec. 27. 28,092 sz. a. kelt királyi parancs érvényteleneknek nyilvánítja a kényszerítve adott térítvényeket; szintígy az 1817. Január 28. 2442 sz. a. kelt kir. parancs is, ha gyakorlat és foganatba vétel által nincsenek megerősítve.

Azonban, — és ezt jól meg kell jegyez-nünk, — az ausztriai általános polgári törvénykönyv életbe lépte óta, azaz 1853. Majus 1-sőjétől kezdve, *kényszerítve adott s kicsikart térítvény nem létezhetik*; mert e törvénykönyvet módosító és életbeléptető császári nyílt parancs IV-dik cikke, megengedi a vegyes háza-

tat a korukbeli magyar református egyházi élet belső történetéhez. Az itt közölt levél csak most került elő a Varga-család iratai közül s a család szívésségéből szintén a levéltárban őrzött törzsállaghoz fog csatol-tatni. Mielőtt azonban ez megtörténne, érdemesnek tartottuk közölni, mert rendkívül érdekes adalék Bach-korszakbeli magyar protestantizmusunk nyűgös, zaklatott életéhez — éppen a pátens esztendejéből! —, a kezdet nehézségeivel küzdő kis szegedi egyház történetéhez, de a Révész Imre gondolkozásához és lelkületéhez is.

Szerkesztő.

vetései szintén hiány nélkül állapították meg, ami jórészt a nagy buzgósággal és hozzáértéssel működő szanálóbizottság érdeméül jegyezhető fel. Kimondatott a tanítónőképzőintézet 4. évfolyamának megnyitása s mellé a gyakorlóiskola létesítése, a továbbképző tanfolyam fejlesztése s mindkét internátusban az ellátás színvonalának emelése. Elintéztettek a felvételi kérvények, aminek rendén minden kérvényező lelkészárva ingyenes helyre felvételét, azonban kimondatott, hogy a költségvetés hiánymentessége érdekében a lelkészárva az iskolai díjakat, amennyiben erre képesek, önmaguk fedezik. A Fiúkálvineumban a teljes díj 650 P-re lezállított, viszont a tanítónőképzőben a tandíj prot. vallásúaknál 150, másvallásúaknál 250 P-re emeltetett fel. A szanálóbizottság megbízott a házirendek, fegyelmi szabályok s a mindegyik intézetre érvényes s minden részletre kiterjedő szervezeti szabályzat elkészítésével, valamint az állandóan működő számvevőszék felállításával s ügyköre kidolgozásával.

Az igazgatótanács azzal a reménységgel zárta be ülését, hogy a jövő év az anyagi konszolidáció és a szellemi fejlődés esztendeje lesz.

Kézi hordozható harmónium.

Berecz Ottó ny. igazgató-tanító, a kisvárdai reálgimnázium énektanára igen érdekes és rendkívül praktikus kis harmónium-ot talált fel és készített, mikor Nikols-Ussuriskban, mint

magyar hadifogoly synylódott. Ezt a kis harmoniumot használták aztán a fogolytáborban istentiszteletek tartása alkalmával. Ezen kísérték az éneket akkor is, midőn Walter Teeuwissen chikagói református lelkész, a hadifoglyok nagy barátja hirdette az ígét. A kis harmonium most Budapesten a KIE tulajdonában van.

Berecz Ottó mikor hazatért, a már akkor is rendkívül ügyes találmányát tökéletesítette s most a gyülekezetek érdekében forgalomba kívánja hozni. Ugyanis a kis harmonium úgy könnyen hordozhatósága, mint rendkívül kellemes és tiszta, de emellett erős hangja miatt úgyszólván nélkülözhetetlen minden olyan egyházközségben, ahol az egyházi munka intenzíven folyik. Még akkor is nélkülözhetetlen, ha van is egyházi harmónium, mert rendkívül könnyen hordozható. Hangja tisztasága és erőssége tekintetében nagy harmoniumokkal is a legteljesebb mértékben felveszi a versenyt. Nélkülözhetetlen ifjúsági egyesületeknél, vasárnapi iskolánál, szórványmisszióknál, de emellett megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz úgy az iskolai, mint az énekkari énektanításnál is.

A harmónium szívó lég-rendszerű, 3½ oktáv billentyűzettel bír E—a-ig. Két sípsorozata van, melyek közül az egyik normális 8'-as, a másik felerészben 16', felerészben 4'-as, így tehát a bassust 1 oktávval mélyíti, a discantot 1 oktávval emeli. Ezen másik sípsorozat Subbass és Fleute változatokkal hozható működésbe, míg az alaphangsor változat nélkül szól. A fúvó

soknak protestáns lelkész általi esketését; és így a katolikus papság kezéből minden kényszerítő eszközt kivesz; ennél fogva, ha 1853 óta valamely protestáns férj tétítvényt adott: arra nézve, soha sem lehet törvényesen bebizonyítani azt, hogy kényszerítve adatott ki, mert hatalmukban állott a feleknek, protestáns lelkész által eskettetni öszve magukat, a midőn a tétítvénynek se hire, se hamva nem volna.

Mindezt jól értik és tudják a katolikus lelkészek, s a legújabb időkben, egyenesen megtagadják a vegyes házások hirdetési bizonyítványát, hogy így, a prot. lelkész általi esketés lehetetlen legyen; ők pedig a pápai parancsolat értelmében csak úgy esketnek, ha tétítvény adatik, amelyet aztán formaszertint törvényes szerződésnek tekintenek, s törvényesen is követelik annak fogamatba vételét.

Már most az a kérdés: hogy kell nekünk ez ügyben magunkat viselnünk?

Felelet.

Ha vegyes házások jelentik magukat hirdetés végett: a protestáns férjnek az ügy állását elő kell adni, a tétítvényadás veszedelmét szívére kötni, s reábirni őt, hogy prot. lelkész előtt esküdjék, vagy ha a menyasszony érdekében katolikus lelkész előtt esküszik is: tétít-

vénnyel semmi esetre se adjon, a mikor persze, kivált ha áttéréssel ijjesztik: megesketi őt a kath. lelkész, de minden egyházi szertartás nélkül, a mi se baj.

Ha pedig a felek prot. lelkész előtt akarván esküdni, a kath. lelkész megtagadja a hirdetési bizonyítványt: a házások felek rögtön folyamodjanak a megye főnökséghez, hogy az kényszerítse a katolikus lelkészt a törvény megtartására. Ily esetben az idő fontos lévén: nem kell, de nem is szükség a prot. papnak Espereshez, Püspökhöz irogatni; hanem a feleket gyorsan dologhoz láttatni; mert különben türelmök kimerül, s engednek a tétítvényt követelőnek. A felek jogai lévén itt legközelebből sértve, s ők tudván és tapasztalván közvetlenül e jog sérelmet: nekik maguknak kell folyamodniok, de a prot. pap adhat mellettök bizonyítványt, hogy t. i. csakugyan ő tőle kívánnák az esketést. Jelenleg itt más orvoslás nincs.

Midőn pedig hozzád, vegyes házasságból származott oly fiút visznek keresztelni, kinek atyja protestáns: azt minden kételkedés nélkül megkeresztelheted *mindenkor*, az 1791. XXVI. értelmében; te azt nem tartozol tudni, és sohase is kérdezd: adott-e az apa reversalist vagy nem. Ha adott is: nem téged, hanem az apát fogják kérdőre vonni, s a törvényszék fog itélni a fiú

taposójával crescendo—decrescendo pontosan kivihető, akár térdregiszterrel. A sípok megszólalása zongoraszerűen pontos. A hangszer fényezett diófaszekrényben van, mely használat után az állványul szolgáló tokba süllyeszthető és a rajta levő erős bőrfogantyút megfogva, bárhova vihető kézben. Súlya 11 és fél kg., azonban ütődéseknek való nagyobb ellenállás kedvéért kétszeres vastagságú szekrényben is megszerezhető áremelés nélkül. A súly ez esetben 2 kg.-mal több. Kíméletes kezelés mellett a tartósság azonos a nagyobb harmóniuméval és a készítő ezért megfelelő jótállást vállal. A hangszer a legfinomabb anyagból készül, melynek anyagát egy lipcei gyár szállítja. A hangszer nagy tetszés mellett a debreceni szakköröknek bemutatott. Ára minimális. Érdeklődni lehet Berecz Ottó énektanárnál Győröcske, U. p. Záhony.

Szeretettel hívjuk fel a kis harmóniumra olvasóink figyelmét. m. b.

HALOTTAINK

Dávidházy János, a tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalának fogalmazója életének 63., szolgálatának 21. évében kéthónapi súlyos betegség után elhunyt. Fia volt a hasonlónevű, tisztos emlékezetű kabai lelkipásztornak és debreceni egyházmegyei esperesnek. Pályáját a vármegyei közigazgatásnál kezdte, onnan lépett egyházkerületünk szolgálatába. Hivatalát hűségesen látta el a lát-

vallása felett. Mindaddig, míg a politikai legfőbb hatóság nekünk is ünnepélyesen ki nem jelenti a térítvények érvényességét, s mindaddig, míg azok, minden esetről velünk hivatalosan nem közöltetnek: mi ignorálhatjuk, sőt ignorálnunk kell azokat. Természetes, hogy az ily fiúgyermekket: annak idejében, iskolába is, minden tartózkodás nélkül be kell fogadni, midaddig, míg vallása felett a törvény nem ítél; és ha ez, a mi jogaink sérelmével ítélne: ezt kell aztán a superintendentiához felterjeszteni.

A mit eddig előadtam: az a legvilágosabb törvényesség, melyből tehát engedni sohasem kell, de tul menni sem rajta. Hibáznak a lutheránusok midőn azt vélik és cselekszik, hogy ha a kath. lelkész megtagadja a hirdetési bizonyítványt: a nélkül is megesketik, két tanunak írásbeli bizonyására. Nem csak arról kell ám bizonyosság, hogy a hirdetés megtörtént, hanem arról is hogy nincs törvényes akadály; ezt pedig csak a pap bizonyíthatja.

Az új katolikus házassági törvény szerint, mely 1857. Januar 1 lépett életbe, ha a katolikus házastársak, vagy a vegyeseknél a katolikus fél protestáns hitre tér is: házasságuk végképpen soha fel nem bontatik; ügyök a szentszék előtt foly, s természetes és törvényes dolognak is látszik, hogy miként minden szer-

zőlag zordon külső alatt jó lelket, ároni családi érzést hordozott. Sokat szenvedett testvérünk nyugodjék békében, elmaradott önfeláldozó özvegyét vigasztalja meg az Úr!

KÜLÖNFÉLÉK

Dr. Baltazár Dezső püspök júl. és aug. hónapokban kizárólag minden héten kedden d. e. 10—12 óráig fogad.

Új segédlelkész Debrecenben. Dr. Baltazár Dezső püspök a Kardos Lajos Hajdúbagosra történt megválasztásával megüresedett debreceni segédlelkészi állásra Dékán Eleket rendelte ki segédlelkészül, ki most tért haza skóciai tanulmányútjáról. Isten áldása kísérje a gyülekezetben mindennemű forgolódását.

Tanítói előléptetések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 865/11/1836—1931. szám alatt kelt rendeletével Balogh József és Sóós József nagylétai, Jezerniczky József eszékői, Szilágyi Imre konyári, Nagy Elek makói, Vecseri Lajos szentesi, Törös Károly, Kulesár Ferenc, Ferencziné Eöri Mária, Szabó Vilma, Mikó Mátyás debreceni, Nagy István földesi, Szarka Róza és Gy. Szabó László mezőtúri, Szalisznyó Sándor türkevei, Szabó Pál panyolai, Alacs Dániel barabási, Fekesházy József balsai, Lengyel Mihály hosszúpályii, Pap Antal domborádi és Gere Géza tetétleni református elemi népiskolai tanítókat a VII. fizetési osztályba előléptette.

ződés, úgy a házasság is, azon törvény szerint ítéltessek el, mely a házasságkötéskor, a felekre nézve kötelező volt. E célból tehát, minden átterés hiábavaló.

Ha lutheránus pap van már Szegeden: azzal, ha nincs: a vásárhelyiekkal, minden ilyes dologban jó lesz egyetérteni.

Neked helyzetenednél fogva nagyon érdekedben áll, a katolikusok vegyes házassági nézeteit ösmerni; e célból szerezd meg *Ottóványi Pál* Vegyes házasságok című művét. Temesvár. 1857. De mindenben „ne higgy neki, mert pápista”; — sokszor iszonyuan csúri csavarja a dolgot. De az ellenség táborát igen jó ösmerni. A korábbi időkről, mindennemű egyházi közügyekre nézve, célszerű kis gyűjtemény ez: „Egyházi közügyekben 1844-ig kibocsátott Rendelmények. Nagy-Szombat. 1846. Wachternál. Megrendeli ezeket a szegedi könyvtár is. A kettő legfeljebb 3—4 pft.

Egyébiránt, akármilyen ügyetek lesznek, mindenkor szíves készséggel leszek a mint tőlem telik, szolgálatotokra.

Az Úr lelke legyen teveled; hogy állomáson, az Istennek kicsiny népét, mind fenntarthatd, mind szaporíthatd!

Szerető barátod
Révész Imre.

A Dóczi-intézet új iskolaorvosa. A Dóczi-intézet igazgatótanácsa július hó 7-én tartott ülésén egyhangúlag dr. Jánossy Gyula belklinikai tanársegédet hívta meg a dr. Varga Emil elhunytával megüresedett intézeti iskolaorvosi állásra. A kiváló orvos és KIE-elnök nagy nyeresége lesz az intézetnek.

A debreceni Kollégium felsőoktatási tanácsa a kollégium szeniorává az 1931—32. tanévre Kiss Sándor végzett hittanhallgatót választotta meg, ki tisztét július hó 1-én el is foglalta.

A debreceni lelkészválasztás ügye. A tiszántúli református egyházkerület bírósága időszaki tanácsulást tartott július hó 1-én Debrecenben, melynek egyik tárgyát Papp Imre debreceni lelkésszé választása képezte. A választás ellen annak idején ügyvédi meghatalmazás útján fellebbezés történt. Ezt a fellebbezést F. Varga Lajos esperes, mivel a fellebbezők ügyvédi meghatalmazással adták be kérvényüket és nem sajátkezűleg írták alá, visszautasította, Papp Imrének pedig a concessát kiadta. Fellebbezés folytán egyházmegyei és most egyházkerületi bíróság elé került az ügy. Az egyházkerületi bíróság törvényesnek ismerte el a panasz ügyvéd által való képviselést s így a concessát hatályon kívül helyezte és elrendelte a petíció érdemi tárgyalását. Debusset pridem!

Új hitoktató lelkész Debrecenben. A dr. Fereny Gyula halálával megüresedett hitoktató-lelkésszi állásra a Vallásoktatási Bizottság július 7-én tartott ülésén Kovács József debreceni segédlelkészt alkalmazta 1931 szeptember hó 1-től 1932 augusztus hó 31-ig, mint állandó helyettest. Kovács József két éve szolgál Debrecenben, mint segédlelkész, azelőtt 16 éven keresztül, mint lévita-tanító működött s így szerezte meg a lelkésszi oklevelét.

Diakonissza-jelöltek vizsgálja. A tiszántúli református egyházkerület és a debreceni református egyház által fenntartott Diakonissza-képzőintézet 1931 július hó 7-én tartotta dr. Baltazar Dezső püspök elnöklete alatt évzáró vizsgálatát a Diakonissza-képzőintézetben. A vizsgán megjelentek Csikesz Sándor egyetemi tanár, az egyházkerületi Diakonissza-Bizottság ügyvezető elnöke, Baja Mihály, dr. Diószeghy Mihály, Papp Imre lelkészek, Szabó Imre budapest-fasori lelkész, dr. Vass Vince enyingi lelkész. A 18 jelölt a legjobb eredménnyel felelt meg a vizsgálatnak, kikhez a vizsga után dr. Baltazar Dezső püspök és Csikesz Sándor egyetemi tanár szóltak elismerőleg. Méltán illeti az elismerés Nagy István belmissziói lelkészt, diakonissza-képzőintézeti igazgatót, akinek lelkiismeretes és odaadó munkájáról tett tanubizonytságot e vizsgálat eredménye. A Diakonissza-Otthonhoz tartozó testvérek részben a debreceni egyház szolgálatában állanak, egy testvér Szegeden működik, mint gyülekezeti testvér, részben pedig mint betegápolók a debreceni és nyíregy-

házi közkórháznál teljesítenek megbecsülhetetlen szolgálatot. A jelöltek az elméleti kiképzés mellett a gyakorlati kiképzést az Otthonban, hol 36 tagú árvaház is van, valamint a debreceni és nyíregyházi állami közkórházakban nyerik.

A Magyar Református Tanítók Országos Egyesülete július hó 4-én tartott közgyűlésén Dobó Sándor örökébe az Egyesület elnökévé Ormós Lajos debreceni igazgató-tanítót választotta meg. A minden tanítók Mestere segítse a református keresztyén eszmények hű és megalkuvás nélküli képviselésére!

Új katonai lelkész Debrecenben. Dobos Dezső budapest-kálvintéri segédlelkészt a honvédelmi Miniszter július 1-től a protestáns választú katonai egyének lelkigondozásával megbízta, Debrecen székhellyel.

Vallásstanári vizsgálat. A Sárospatakon tartott vallásstanári vizsgálaton hat jelentkező közül öten nyertek középiskolai vallásstanári oklevelet: Baka Béla, Burián László, Paczolay István, Sarkady Ida és Tóth Kálmán. A vizsgálaton Cziáky Endre esperes elnökölt, a konventet B. Pap István budapesti theologiai tanár képviselte.

A Kálvineum hajdúböszörményi főinternátusában a következő iskolai évre a teljes díj 650 P, református lelkészek és tanítók fiai részére 600 P. Az intézetnek külön háló-, tanuló-, étkező-, fürdő-, olvasó-, játszó- és zenetermek vannak, modern tornaterme, 2 tennispályája, hatalmas kertje. Elsősorban református vallású növendékek nyernek felvételt, akik egyben a kapcsolatos humánjellegű gimnáziumnak is tanulói. Négy okleveles tanár készíti elő a növendékeket a leckékre s foglalkozik velük állandóan, együtt étkezőn és lakván a tanulókkal. A folyamodványok július 25-ig nyújtandók be. Tájékoztatót válaszbélyeg mellett készséggel küld az igazgatóság. Ugyancsak ezen időpontig nyújtandók be a vagyontalan lelkészárvaik folyamodványai az ingyenes helyek elnyeréséért. Utóbbi kérelmekhez születési bizonyítvány, az apa elhalálózásáról szóló bizonylat, szegénységi bizonyítvány, orvosi és újraoltási igazolvány és esperesi ajánlás csatolandó.

Pályázat a debreceni egyetemi Tisza István-internátusba az 1931—32. tanév I. felére szóló felvételre. A Tisza-Internátus kétemeletes palotája a Nagyerdő legszebb részén fekszik. — Az internátusban 115 hallgató helyezhető el. Az épületben van társalgó, reggeliző, játék- és zeneterem, 61 lakószoba, minden személyre külön íróasztal és ruhaszekrény; a lakószobák egy, kettő és hármas ágybeosztással, internátusi ágyneművel, melynek tisztításáról az internátus vezetősége gondoskodik. Külön betegosztály (könnyűbetegek számára) díjtalan gyógykezeléssel. Házi szakkönyvtár, különböző folyóiratok és napilapok. Központi fűtés, meleg- és hidegvíz szolgáltatás. Fürdők, zuhanyozótermek és külön mosakodók. Az internátus csak reg-

gelit ad, mely 3 dcl. tejes, vagy kakaós kávéból áll két süteménnyel.

A Tisza-Internátus 1931—32. I. félévi díja (szeptembertől január 31-ig) 75 pengő, mely havi részletekben is fizethető. A díjért lakás, fűtés, világítás, ágynemű mosatása és reggeli jár.

A Tisza-Internátusban csak szorgalmas, jó előmenetelt tanusító, a debreceni egyetemre beiratkozott és tanulmányait rendes időben végző egyetemi hallgatók vehetők fel. A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottsághoz címzett felvételi kérések 1931 szept. 5-ig a Tisza-Internátus irodájában (Debrecen, Egyetemi körút 3. sz.) adhatók be. *Mellékelni kell*: 1. az egyetemre először iratkozók részéről az érettségi bizonyítvány, a folytatólag iratkozók részéről teljes lecke-könyv hiteles másolatát; 2. a szülők társadalmi állását, vagyoni helyzetét és családi viszonyait ismertető községi bizonyítványt; 3. szülői vagy gyámi nyilatkozatot az internátusi díj pontos fizetéséről; 4. törzslapot, amelyet folyamodó lelkiismeretesen kitölteni köteles s amely az internátus kapusánál díjtalanul kapható. Hiányosan felszerelt, vagy a pályázati határidőn túl beadott kérések figyelembe nem vétetnek. A felvétel csak internátusi orvosi felülvizsgálat után válik véglegessé.

A Tisza-internátisták a Mensa Academicán (Magoss György tér 18/c) való étkezésre vannak kötelezve, ahol az ebéd-vacsora díja havi 30 P, csak ebéd 21 P. Vagyontalan, kiváló előmenetelt és kifogástalan magaviseletet tanusító hallgatók a Mensán féldíjas (havi 15 P) ebéd-vacsora kedvezményt nyerhetnek, ha ezért a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottsághoz címzett, szabályszerűen felszerelt és kitöltött Mensa-Törzslappal ellátott kéresemben szept. hó 10-ig folyamodnak. A bizottság elnöke megokolt esetben a Mensán való étkezés kötelezettsége alól kivételesen fölmentést adhat az ezért folyamodónak. Debrecen, 1931 június hó 15. *Dr. Láng Nándor* s. k., egyetemi ny. r. tanár, bizottsági elnök.

Tájékoztató a debreceni Tisza István-egyetem Leánykollégiumába szóló felvételhez. Az Egyetemi Leánykollégium, mely a Magoss György tér 18/c alatt nagy kerttel körülvett emeletes épületben van elhelyezve, 47 egyetemi hallgatóknak nyújt otthont. A kollégiumban a 16 lakószobán kívül van társalgóterem házi szakkönyvtárral, folyóiratokkal és napilapokkal, rádióval; fürdő és mosdószobák, vasaló és mosóhelyiség. Valamennyi lakószoba tágas, világos és célszerűen bútorozott. Ágyneműt a kollégium ad.

Az Egyetemi Leánykollégium félévi díja (félév szeptembertől január végéig, II. félév február 1-től június 30-ig): 75 P, mely havi 15 P-ös részletekben is fizethető. Ezért a díjért jár lakás, fűtés, világítás, ágynemű-mosatás és reggeli, továbbá német és francia nyelvoktatás. A felvétel és így a fizetési kötelezettség is egy

tanfélévre, vagyis öt hónapra szól, még azon esetben is, ha a felvételt nyert hallgató félév közben a kollégiumot akár betegsége miatt, akár fegyelmi okból elhagyja.

Az Egyetemi Leánykollégiumba csak szorgalmas, jóelőmenetelű, a debreceni egyetemre beiratkozott és tanulmányait rendes időben végző hallgatók vehetők fel. A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottsághoz címzett felvételi kérések az I. félévben a pályázat kiírásától szept. 5-ig, a II. félévben jan. 22-ig az Egyetemi Leánykollégium irodájában (Debrecen, Magoss György tér 18/c) adhatók be. Mellékelni kell: 1. az egyetemre először iratkozók részéről az érettségi bizonyítvány, a folytatólag iratkozók részéről a teljes lecke-könyv hiteles másolatát; 2. a szülők társadalmi állását, vagyoni helyzetét és családi viszonyait ismertető községi bizonyítványt. Hiányosan felszerelt, kellő tanulmányi eredményt nem igazoló, valamint a pályázati határidőn túl beadott kérések figyelembe nem vétetnek. A felvétel csak a kollégiumi orvosi felülvizsgálat után válik véglegessé.

A kollégisták az épület alagsorában elhelyezett Mensa Academicán való étkezésre vannak kötelezve, ahol az ebéd-vacsora díja havi 30 P. Vagyontalan, kiváló előmenetelt és kifogástalan magaviseletet tanusító hallgatók a Mensán féldíjas (havi 15 P) ebéd-vacsora kedvezményt nyerhetnek, ha ezért a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottsághoz címzett, szabályszerűen felszerelt és kitöltött Mensa-törzslappal ellátott kéresemben az *I. félévben szept. 19-ig*, a II. félévben jan. 22-ig folyamodnak. Debrecen, 1931 június 15. *Dr. Láng Nándor* s. k., egyetemi ny. r. tanár, bizottsági elnök.

Tájékoztató. A sárospataki Református Főiskolában szeptember 1-én megnyíló *angol internátusban* évi 1400 pengőért teljes ellátást, a modern egészségügyi szempontokat figyelembe tartó berendezést, angol nyelvi gyakorlatot, sportokban külön tanár által való irányítást kaphatnak olyan fiúk, akik latin helyett már az I. osztályban angolt kívánnak tanulni. Egyidejűleg az V. osztályban is lehet szabadon választani a fiúknak akár az angolt, akár a görögöt. E tekintetben ma egyetlen gimnázium hazánkban. Tehát ötödik osztályos tanulók is felvehetők az internátusba. Addig, míg számításunk szerint a 80-as létszám teljesen betelik angolt tanulókkal, felveszünk latint és görögöt tanuló bármelyik osztályba járó diákok is az internátusba. Miután a jövő fejlődést biztosítani kívánjuk, egyelőre nem veszünk fel minden helyre, hogy a következő években is tudjuk elhelyezni az újonnan jövőket. Az eképen üresen maradó helyekre ideiglenesen 1—1 évre olyan középosztálybeli (lelkész, orvos, bíró, jegyző stb.) fiúkat is felveszünk, akik ott *csak lakást kérnek*, étkezni azonban a főiskolai tápintézetben szándékoznak. Az ilyenek lakás, tanulmányi felügyelet,

mosás, fürdés stb. telintetében a többi internátusi növendékekkel teljesen egyenlő elbánásban fognak részesülni. De ezekért a felvételi 20 P kívül összesen évi 250 pengőt kötelesek fizetni, két egyenlő részletben, szeptember és február 1-én. Ezenkívül mást fizetni nem kell. Az alsó és felső ruhaneműre vonatkozó megállapítások ezekre nem vonatkoznak. Ők is kapnak matracot és ágyterítőt, más ágyneműt nekik kell hozniok. Ruhafélét annyit kötelesek hozni, amennyi kinek-kinek szokott lenni. Közelebbi felvilágosítást készséggel ad az *Internátusi Igazgatóság, Sárospatak*. Jelentkezni is ott lehet, míg hely lesz.

A „*Diákok Háza*“ egyetemi és főiskolai hallgatók otthonában (Budapest, VII., Hársfa u. 59/B.) a jövő tanévre több megüresedett hely betöltésre kerül. Azoknak a tanítató szülőknek, akik egyetemi, vagy főiskolai hallgató fiúk számára a fővárosban protestáns szellemben vezetett olcsó szállást keresnek, figyelmükbe ajánljuk ezt az idestova egy évtized óta működő intézetet. A felvétel iránt érdeklődők forduljanak az Intézet igazgatóságához a jelzett címen és onnan megkapják a részletes tudnivalókat tartalmazó tájékoztatót. A felvételi kérvények július 31-ig adandók be ugyanoda. Egyben felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a nyári hónapok alatt olcsó szállást kaphatnak az Intézetben Budapesten átutazók, vagy tartózkodni szándékozók, ha a diákos igényekre berendezett otthon egyszerű kényelmével beérik.

Pályázati hirdetés. A sárospataki főgimnázium latin ágazatának első osztályába beiratkozott hat magántanulónak szept. hó 1-től június hó 30-ig leendő tanítását vállalni szándékozó lehetőleg okleveles tanárnők részére pályázatot hirdetek. A tanulók mindennapos iskolában leendő tanítása kötelező, a sárospataki gimnázium igazgatójának utasítása alapján. A tanárnő javadalmazása: Teljes, úri ellátás és lakás a községi főjegyzőnél és havi 80 P készpénz fizetés, havi utólagos részletekben. Felkérem a pályázni óhajtókat, hogy ezirányú kérelmüket, alábbi címre az oklevelük, vagy végzett tanulmányukról szóló egyszerű másolattal, 1931. év július hó 25-ig beadni szíveskedjenek. Zongorázni és német nyelvet tanítani tudók előnyben részesülnek. A pályázókat az eredményről aug. 1-ig értesítem. — Ibrány (Szabolcs m.), 1931 július 6. *Jármy László*, közs. főjegyző.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházker. püspökétől.

2035—1931. sz.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Az érdekelttekkel leendő közlés kérésével udatom, hogy az I. lelkészképesítő szóbeli vizsgálat idejéül a f. évi október hó 6. (kedd) és

következő napjait a II. lelkészképesítő szóbeli vizsgálat idejéül a f. évi október hó 8. (csütörtök) és következő napjait tűztem ki. Mindkét vizsgálat a debreceni Kollégium épületében tartatik.

Az első vizsgálatra jelentkezni kell október 5-én (hétfő) délelőtt 11 órakor a lelkészképző intézeti igazgatónál, ennek hivatalában (Kollégium).

A második vizsgálatra jelentkezni kell október 7-én (szerda) déli 12 órakor az egyházkerület lelkészi főjegyzőnél, a püspöki hivatalban.

A zárthelyi írásbeli vizsgálatok a jelentkezések napjain délután 3 órakor tartatnak meg az oratóriumban.

Mind az első, mind a második vizsgálatra jelentkezők a vizsgálatot megelőzőleg egy hónappal tartoznak okmányaik (theol. végbizonyítványok; illetőleg I. lelkészképesítő vizsg. bizonyítvány; az összes szolgálati bizonyítványok a theol. tanfolyam bevégezése, illetőleg az I. lelkészképesítő vizsgálat letétele óta) a lelkészképzőintézeti igazgatóhoz, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz (Maklár Károly lelkészhez, Kunhegyes) beküldeni, hogy az esetleges hiányok pótlására idő álljon rendelkezésre.

Felkérem Nagytiszteletű esperes urat arra is, hogy amennyiben a vizsgálatot megelőző utolsó hónapban valamelyik jelölt ellen fegyelmi eljárás tételnek folyamatba, úgy erről, a vizsgálat idejét megelőzően, hozzám jelentést tenni méltóztassék.

Debrecen, 1931 július hó 5. napján.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat kántortanítói állásra.

Pályázat a tiszalöki református egyháznál megüresedett kántortanítói állásra. Javadalma az egyháztól 52 értékegységben megállapított 21 kat. hold szántóföld, 2 köből búza, 24 köből rozs és 3 öl tűzifa. A föld adóját az egyház fizeti. Természetben 3 szobás lakás; törvényszerű stóla és megfelelő államsegély. Pályázó az osztály vezetésén kívül köteles énekkart szervezni, vezetni és minden belmissziói munkában résztvenni. Elődjének köteles 40 P beruházást megtéríteni. A pályázati kérvények július hó 18-ig: Református lelkészi hivatal Tiszalök címre küldendők. Próbaéneklés július 19-én d. e. 11 órakor lesz, az egyház azonban útiköltséget senkinek sem térít meg. Az állás azonnal elfoglalandó.

Bartha László,
esperes-lelkész.

TARTALOM: Kiss Lajos: Egyház és szocializmus. — Tárcá. — Híradás. — Halottaink. — Különlék. — Hivatalos értesítés: Körlevél. Pályázat.

Laptulajdonos: **Dr. KUN BÉLA.**

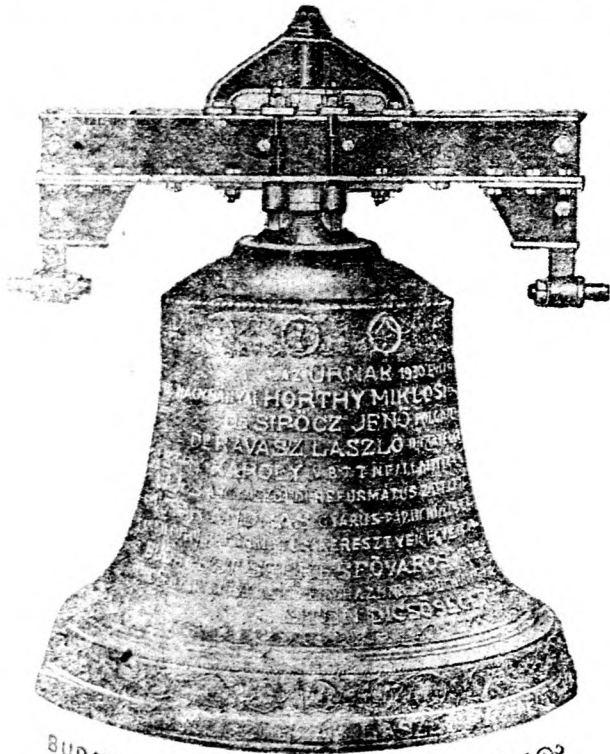
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE KÖZ-
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevé

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő lútképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-1475

Legszebb ajándék!!

Dr. Révész Imre: **Imádkozó magyar** című imakönyve a református közönség számára.

	Pengő
Papírkötés, vörös metszéssel	1:20
Egészvásznon, vörös metszéssel	2:20
Párnázott, díszvásznon, vörösmetszéssel . .	4:50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban	8:40

Konfirmációi ajándékul legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

Dr. Erdős Károly: **Az én vallásom** című kis könyve, ára —'66

Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkezen.

Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel 11.—

Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben 14.—

Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!

Dr. Halmi János: **Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján.** 1.—

Nagy István: **Debreceni konfirmációi Kis Káté** —'20

Dr. Révész Imre: **Öntudatos hit** . . . —'60

Dr. Ferenczy Gyula: **Kálvinista Kis Káté** 1'60

Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás —'16

” ” kétszínű nyomás —'12

” ” négyszínű nyomás —'20

„MÉLIUSZ“
könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedés
Debrecen, Ferenc József út 26.